

DRUŽINSKI PRIJATELJ

POUČNO ZABAVNI LIST ZA SLOVENSKE DRUŽINE.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.
Naročnina je za vse leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 stot.
Posamezne številke po tobakarnah stanejo 10 stotink.

Dopise je pošiljati pod naslovom: Uredništvo „Druž. Prijatelja“ v Trstu, ul. Vincenzo Bellini št. 2, IV. n. naročnino, oglase in reklamacije pravništvo: Rojan št. 4, (Ivan Gorjup).
Poštno - hranilničnega računa št. 64.139.

VERSKO PREPRIČANJE.

(V KAT. SLOV. IZOB. DRUŠTVU V TRSTU GOVORIL DNE 7. 10. T. L. IVAN TUL.)

„Začetek modrosti je strah božji.“

Veseli me zelo, da ste se obilno udeležili današnjega predavanja. Bodite prepričani, da bode vedno rajši prihajali, čim večkrat pridite.

Vrli mladeniči in možje! Večkrat se dogaja, da zlobni ljudje vernega človeka zasmehujejo. Posebno mu očitajo, da je v temi, da je zaslepljen, da se da voditi po drugih, da je vera v novjšem času zastarela itd. Pozor! Ne bojte se takega zasmehovanja. Vera in veda imati istega začetnika — Boga, zato si nista v protislovju. Od Boga izhaja vera, od Boga izhajajo tudi človekove sposobnosti za napredek v vedah. Vera in veda morati obe ohraniti človeka pri Bogu in ga voditi k Njemu.

Vera ni nikakor zastarela, temveč drži korak z najmodernejšim napredkom. V Ameriki so ljudje glovolj moderni (napredni), tam pa obstoje štiri katoliška vseučilišča, ki imajo v znanosti mnogo častnejša mesta, kot brezverska vseučilišča. Amerikanci so moderni za napredek, so pa tudi moderni v požrtvovalnosti za vzdrževanje kat. duhovščine, kat. cerkva, kat. šol, kat. društev.

Ravno zato, ker se vera da prilagoditi vsem časom in razmeram, vsem stanovom in vsem starostim, — ne sramujmo se je nikjer, ne na delu, ne v društvih, ne v javnih nastopih. „Boga se ne more nikjer preskočiti“. Bog je vsestranski Gospodar in zato ima pravico vladati povsod v družini, v šolah, v društvih, v organizacijah, v državah, v postavah, v politiki.

Krščansko naziranje, ki obstoji že skoraj par tisoč let, pač zasluži, da se povsod upošteva in od vseh uvažuje. Ni sramotno, ni poniževalno imeti krščansko naziranje, versko prepričanje. Zato pa mora prodreti to mišljenje tudi v voditelje in izobražence, tako da bodo nižji sloji, ki se navdušujejo zanje, imeli tudi pravo zadoščenje,

ko bodo videli svoje prvake v svoji sredi na izvševanju krščanskih dolžnosti (sv. maša, pridiga, procesija, sv. zakramenti, molitev, itd.)

Smešni so oni, ki vabijo v razna strokovna društva verne ljudi, češ: „mi gledamo za vaše telesne koristi, za dušne bodo že duhovniki skrbeli“. Kratko rečemo: „ni možno dandanes v nikakem strokovnem društvu prezreti verske važnosti — Boga —. Nekoliko slučajev, nekoliko primerov:

Pevski zbori morajo biti ne le podkovani v petju, temveč morajo biti prešinjani tudi od krščanskega duha, da ne bodo peli pesmi (ki se protivijo krščanskemu mišljenju kakor n. pr. socialistični pevski zbori) v svojih bogokletnih pesmih.

Dramatična društva mora voditi krščanski duh, ker drugače postane oder (gledališče) ki bi moral biti vzgojevališče ljudi, njihovo kvarišče, kamor ne bode ta krščanski oče in krščanska mati zahajala, še manj svoje otroke puščala.

Društva, ki se bojujejo za nedeljski počitek, se morajo poslaviti na krščansko stališče, da bodo uvidela tudi potrebo nedeljskega posvečenja (duš.)

Vojaštvo. Ni dovolj, da znajo vojaki dobro sukati svoje orožje, potrebno je tudi, da goje i verski čut. (Vojaški duhovniki). To uvidevajo še celo najbolj brezverske vlade.

Stražarji. Če niso stražarji krščanskega mišljenja in življenja po velikih mestih večkrat sami trgajo nedolžnost šibkih oseb mesto da bi jo branili.

Zdravniki brez krščanske vesti postajajo roparji telesnega in dušnega življenja.

Gospodarji brez Boga, brez vere so okrutniki prve vrste.

Pisatelji, umetniki, zdravniki, učitelji, poslanci, slikarji, uredniki listov, župani, bukarnarji, prodajalničarji itd. koliko slabega povzročijo, ako niso krščanskega duha.

Vzemimo priprost slučaj: zvezo *čevljarjev*, ki delajo ob nedeljah in ob pondeljkih popivajo!

Prihodnja številka izide 25. oktobra.

Koliko dobrega naredi krčmar, ki ne daje pijače na dolg, ki ne daje pijače, če vidi, da je kdo ne more več nositi, — če ne trpi preklinjavcev, lenuhov, ponočnjakov, plesov itd. v svojih prostorih. Čim bolj krščanskega mišljenja je, tem bolj koristi človeški družbi.

Torej pazimo. Ne vpišite se v nikako društvo, kjer se izključuje sv. vera. V nikakem strokovnem društvu ne sme manjkati „krščanske podlage“, „krščanske luči“.

Dandanes ni dovolj, da se vera naravnost ne prezira, ni dovolj, da se je ne dotika, ni dovolj, da se vsakemu prostost pusti, če hoče verovati ali ne. Ne to ni dovolj. Tudi ni dovolj, da voditelji svojim podložnikom „velikodušno“ obljublajo, da se ne bodo protivili, če bodo ti trpini še nadalje v cerkev hodili in se vdeleževali cerkvenih družb (Moške Marijine družbe), katoliških izob. društev itd. Ne to ni dovolj. Dandanes žele in zahtevajo vsi trezno misleči krščanski možje in mladeniči, ki se upisujejo v razna strokovna društva, ne le za se prostost v izvrševanju krščanskih dolžnosti, temveč tudi žele in zahtevajo, da vidijo razven svojih enakih soudov tudi svoje predsednike in tajnike, (kakor sploh vse odbornike), voditelje in poslance ne le v društvenih prostorih, na veselicah, shodiš, voliščih, temveč tudi v cerkvi.

Kako navdušenje zavlada v srečanju trpina-delavca, s krščanskim mišljenju prepojenega moža, ko vidi zraven sebe klečati izobraženca voditelja pri obhajilni mizi, pri sv. maši, pri pridigi itd. ko vidi, da se umirajoč prvak poslanec da previditi s tolažili sv. vere.

Ni tedaj dovolj, da se sv. vere javno ne napada, ni dovolj, da se je ne dotika, temveč potrebno jo je naglašati, in praktično sprovajati. To je prava enakopravnost, ki dokazuje da smo pred Bogom vsi enaki, vsi bratje.

Kot sloven ki duhovnik (in voditelj moške Marijine družbe) moram svariti krščanske možje in mladeniče naj se ne da o vpisati v društva, kjer je zanje nevarnost za sv. vero, če pa so v kakem društvu, da se za sv. vero potegnejo — in če je treba tudi iz društva izstopijo ako ne morejo doseči vspehov.

Mi v Trstu imamo dosti društev. Dokler nimajo pa vsa društva izrazitega krščanskega pečata (naglašane katoliškega stališča za katoliško mišljenje, delovanje in življenje, nosijo ta društva v sebi kal propada ali pa vsaj s časom brezverski namen (sad).

Mi Slovenci (pa ne samo mi) bomo zmagali le s križem v roki tudi v narodnem oziru. Zastonj vihrajo slovenske trobojnice, zastonj done »živijo«-klici, zastonj se vrše veselice, — ako nimajo ljudje-praktične vere (narod in voditelji).

Ni dovolj, še enkrat povem, da se oče neprotivi krščanskemu mišljenju in življenju svoje žene in otrok, sam jim mora tudi v tem lep vzgled dajati.

Nisem prišel sem, da bi poedine osebe in društva prestrogo sodil in še manj da bi jih obsodil, — prišel sem dragi zborovavci, da pokažem potrebo verkega prepričanja na vsej črti tudi v javnem življenju.

Društva bodisi narodna ali strokovna, nimajo bodočnosti ali pa imajo slabo bodočnost, če se sramujejo omeniti v svojih pravilih Boga in sv. vere. Društva, ki sledijo križu — bodo v boju zmagala. Povsod v vseh zasebnih mnenjih ne bomo nikdar dosegli enotnosti, v verskih stvareh pa ne smemo tvoriti nikake razlike. Tu je le ena resnica ki ni odvisna od posameznika. Pogumno in hrabro za to resnico s prepričanjem, da je v križu zmaga in da je »začetek modrosti strah božji.«

Kratek posnetek in zaključek mojega govora bodi :

1) Versko prepričanje mora vladati tudi v strokovnih društvih (in sploh v javnosti) tedaj tudi v politiki.

2) To versko prepričanje ni postranska stvar temveč je *dolžnost vseh* posameznikov (brez razlike stanu in izobraženosti).

3) To versko prepričanje mora podreti tudi v tržaška narodna in strokovna društva, da bode imel narod od njih trajno korist. Mi ne nasprotujemo nikakemu poštenemu društvu, nikaki pošteni organizaciji, moramo pa povedati javno, da mi želimo in zahtevamo, tam, kjer ga pogrešamo, izrazitega krščanskega značaja.

Kdor misli trezno mora naše opravičene zahteve odobravati, ker ž njimi želimo in upamo da se že obstoječa društva izpopolne.

4) Ni čas za to, da bi se ljudje z zaupanjem družili tudi v strokovnih zadevah, ako so si v verskem mišljenju različni! V motnem ne smemo več ribariti. Kakor ne bodo prikrivali svojega brezverskega mišljenja naši nasprotniki, ko se jim nudi priložnost tako nismo v stanu niti mi molčati, ko se gre za svetinje naše sv. vere. Prej ali slej bodo itak sovražniki zavohali, da si ti po mišljenju in življenju kristijan. Torej je najbolje da kar naravnost srčno in junaško povemo, kar smo.

Z barvo na dan! Še enkrat: Ni sramotno imeti krščansko naziranje, temveč častno, saj imamo iz vseh stanov ljudi visoke izobraženosti, ki so na naši strani za sveto stvar.

5) Če se naš narod zna navdušiti za strokovna društva, za narodna društva, bode njegovo navdušenje še večje, ko pritisnemo vsakemu podjetju verski značaj, ko prižgemo luč sv. vere, ko postavimo na čelo križ. — Vsako podjetje, ki izvira iz golega človekoljublja, je pogansko.

Mi pa moramo pokristijaniti vse človeške naprave, da dvignemo njihovo vrednost in veljavo.

6) Vse stranke, vsa podjetja, ki nimajo v sebi krščanskega jedra, se s časoma prežive. V začetku vlada lahko veliko navdušenje, ki pa pozneje peša — in vsakdo, posebno voditelji morajo pripoznati, da človeški razum in srce zahtevata — krščansko praktično življenje. Ni možno izbegniti tej zahtevi. Dosti ljudi se temu upira in svojo vest duši z raznim trudom in opravičilo, toda — pridejo trenutki, ko se nek nemir pojavlja zopet in zopet. Mi želimo miru.

V ONIH TRENUTKIH.

(AKVARELI. ZAPISAL FR. KS. STERŽAJ.)

V onih trenutkih, ko miruje v tebi vse in ko duša samo posluša, kakor bi čula iz skrivnostnih daljav šepet, sem pisal te vrstice.

V onih trenutkih, ko si žejna duša zaželi pijače in hladila — sem prišel k tebi in sedel poleg tebe, ko si prijel za knjigo in začel prebirati.

Da ravno tedaj, v tem mirnem hipu, ko si pozabil ali si pa vsaj želel pozabiti svoje skrbi, svoje gorje in je hotel vsaj za trenutek potopiti v pozabljivost — sem stopil pred te, da ti pripovedujem.

V onih trenutkih sem hodil po svetu in videl ljudi z nasmehom in srečo na obrazih — a srečal sem jih tudi s solznimi očmi in z brazdami na velih licih — videl sem lica z izraženo zlobo in hudobijo. Včasih pa sem zazrl koga, o katerem sem menil, da je zloben — a bil je samo nesrečen.

V takih trenutkih pa naj tvoja duša razmišlja kaj in zakaj sem ti povedal in sicer ravno tako povedal.

V LEPIH — SLEPIH DNEH.

Jasen dan je prihajal od jutra, ki je radostno objemal polja, travnike in gozd na visokih gorah. Na oknu je slonela. Zrla je na sveže zelena polja, na cvetne travnike in na molčeči temni gozd.

Temničasti mrak je zbežal in iskal zavetišča v tihih skrivnostnih prepadih bohinskih gora in grap. Mlada noč si je bila že davno sramežljivo zakrila svoje temno obličje in izginila za visokimi, sneženimi vrhunci.

In z jasnim dnevom so prihajali njeni mladi dnevi in jo pozdravljali s prijateljskim, živahno-veselim pozdravom. Ta pozdrav je vzdramil njeno dušo, ki je hitela veselo v sprejem starih znancev.

Zares ta vsprejem je bil prisrčen, nežen — ta pozdrav je bil, kakor pozdrav deklice, ki je zazrla domače znano obličje tam daleč v tujini.

Novorojeno jutro ji je pripeljalo davnega gosta. Poklicalo ji je v spomin minule dni, ki so spavali, kakor v spanju pozabljene sanje.

Z živahnimi poskoki so prihajali davni pozabljeni dnevi. Včasih so rajali pred njo v mladostni lahkomišljenosti in ji na videz nosili srečo, veselje. Kakor rosne kaplje v jutru, ko jih bisertvoreče solnce obsije — so se ji zdeli tisti slepi dnevi. In navidez tako krasni, tako lepi so bili, kakor čista, med belimi kamenički izviračoča in žuboreča studenčnica.

Na oknu je slonela in videla tiste slepe dni ko so ji prihajali na obisk.

Ej, da izprva! Niso bili dnevi osamele reve. Niso bili žejni mlade ljubezni. Bili so kakor nežen vonj pomladanskih vijolic. Bili so beli in nedotakljivi, kakor lilija na polju. In ž njimi je hodila njena ljubezen, živa, žareča — trajna, zvesta. A kaj? — Iluzija vse — — Ostala je osamljena.

Okrog nje je živela spomlad, živelo vse povsod — a v njenem srcu je padla slana, ki je požgala vse tiste lepe, rožnate pomladanske dni. Upala je na njegovo besedo, čakala je, kedaj se oglasi — pa on je pozabil nanjo. Zares, neumna je bila v tistih mladih, lepih — slepih dneh.

Jutro se je večalo, dan je prihajal — a njena mladost je odhajala. Klicala jih je, vabila.

Ni jih odganjala teh dni — saj so ji prinašali tople nadeje.

Ni jih sovražno preganjala, saj so ji prinašali lepih spominov. A vedno manj.

Otožna, potrta je zrla za njim nekaj hipov.

Čemu pa so zopet prišli, ti lepi — slepi dnovi? Čemu?

Ali morebiti samo za o, da ji obude spomin na to kar je bilo, da bi obnavljali stare rane, ki so se komaj zacelile?

Ej, ne. Samo za to, da se spomni mladih pa slepih dni — ki bi jo bili kmalu pripravili v pogubo. — Samo za to!

OB BOHINJSKEM JEZERU.

Tih letni večer je plaval nad jezerom, tiho so se iskrice so se zrcalili v njem, male kresnice so se svetlikale v temnem bukovju skozi vejevje in med vitkimi smrekami so prodirali srebrni lunini žarki, lahni in lepi, komaj vidni liki jesenske pajčevine, in na produ so v bičju šumljali jezerski valčki.

Pot je bila ona, ki sta po njej stopala stran ob strani vsak dan v večernem hladu, smeje se in pojoč —

nekdaj — a sedaj, danes molče in tiho. In njuni stariši zadaj so se čudili temu molku. Kaj je bilo prišlo med nju, tako nenadoma?

Tam na mostu od sv. Janeza naslonila se

je ona na most . . . zrla v daljavo na jezeru, ki se je izgubljalo v temnomodri temini in potem, kot bi jo bilo hipno zamrazilo, se je zavila tesneje v ogrtačo, potem pa je dejala :

„Janko, poglej — tako lepo je nama od poroke, tako mirno in blagoglasno v svoji notranjosti — in vendar, kot bi se bližala jesen, z rjavim listjem, z nemirnimi valovi na jezeru“.

Čemu si dejala to — sredi v poletju svoje sreče — v dobi omamljivo dehtečih rož.

Kot bi se bližala jesen!

In Janko?

Čemu neki, čemu . . . se je tudi njemu zadelo, da pride jesea z zarjavelim listjem in nemirnimi valovi na jezeru?

* * *

Nedeljo popoldne je, in nisi sam ob vodi. Nešteto družih — ki so prišli, da si ogledajo lepo jezero. Tudi ti si prihitel iz pisarne, otrešel mestni prah raz čevlje, ves vesel, da si prost, da je lepo vreme.

Kako hitiš, da ga zazreš, da se nasrkaš prirodne krasote, da poneseš blag spomin domov, katerega zakleneš skrbno, kot dragocen zaklad: spomin na lepo nedeljsko popoldne ob jezeru.

Oh hitro, hitro naprej — cesta ti je predolga tvoje hrepenenje te prehiteva.

O jezero bohinjsko, ti gorska pesem, ti gorsko oko velikanov, sivcev nad teboj — tako ga pozdraviš, ob prvem pogledu.

A ko se ozreš okoli in vidiš te vsakdanje vsega prenasičene obraze, pa je v tvoji notranjosti kakor bi kdo vrgel kamenček na jezersko gladino — in vračaš se, kot brez domovinski potnik, ki z lajno stopa trudno proti vasi; nad njim rdečkasto večerno nebo.

Iz vrtov pa prihaja duh po venečih nagelnih.

Širite naš list.

KAM TO VODI?

Zopet se nam nudi prilika, da posnamemo po vrlem hrvatskem katoliškem časopisu »Pučkem Prijatelju« članek priobčen v letošnjem 26. številu, ki priča, kako delajo tudi v Istri med dobrim hrvatskim in slovenskim ljudstvom nekateri brezvestni ljudje za razkristjanjenje ljudstva, seveda ne odprto, ampak hinavsko pod krinko narodnega dela, napredka in narodne prosvete. »Pučki prijatelj« izvaja tako-le:

Kakor znano se je vršil dne 7. in 8. sept. v Pazinu sestanek istrskih hrvatskih in slovenskih dijakov. Mladina, posebno šolska, je upanje domovine in vsak pravi rodolub se mora veseliti njenega napredka. Lepo je da se mladina shaja in spoznava, da razpravlja in se posvetuje o bodočem delu, ki jo čaka na vsakem polju v javnem življenju. Šolska mladina si mora pridobiti znanost, pa tega ne doseže, če se ne uči temeljito, ampak samo tako, da zdela razred. Pa kaj ji bo koristilo znanje, če si ne utrdi značaja, če si ne požlahiti srca in volje? Sama znanost ne tvori še popolnega človeka. Tudi čebela ne srka soka iz vsakega cveta, ne iz strupenega ampak samo iz zlahtnega in koristnega. Tako potrebuje tudi mladina zdravega nauka, dobrih učiteljev, izkušenih in poštenih voditeljev.

Tožimo, da je hrvatski narod zaostal v omiki, vklonjen pod tujim gospodstvom, in da imamo malo ljudi, ki bi mu mogli in hoteli pomagati do omike in svobode. V narodnem boju nam je treba požrtvovalnih in junaških mož, ki bodo radi vse svoje, tudi življenje darovali domovini in nadomeščali padle in ranjene borivce notri do zmage. V vsaki dobi je imel hrvatski narod sovražnike, pa tudi neostrašne in vstrajne bojevnike. Minoli so časi, vsaj za sedaj, ko je bilo treba braniti domovino z orožjem, dasi se ti časi znajo še povrniti. Danes se vodi boj s peresom in delom za probujenje in gospodarsko osvobojenje naroda, tako tudi pri nas v Istri že 40 let. In tu je hrvatsko duhovništvo, ki vodi, kakor nekaj za časa Turkov, narod v junaški boj. Z malo izjemami ni iskala narodna duhovščina v Istri osebne koristi, temveč se je rada izpostavila preganjanju in zasramovanju. To ji bo zgodovina z zlatimi črkami zapisala v zaslugo. Vse to obstoji še danes.

Ker ne morejo ostati duhovniki edini voditelji in delavci političnega in gospodarskega gibanja v Istri, žele, da si pridobi ljudstvo v ta namen vrlih svetnih mož. Duhovniki se s tem ne odrečejo boju, ampak predno stopijo v ozadje, hočejo znati, kdo jih bo nadomestil. Vsak vojskovođa mora, predno se loti sovražnika, dobro prevdariti svojo in nasprotnikovo moč. Od druge strani pa mora vojska slušati svojega poveljnika in ne smejo mlajši delati na svojo roko ter se ločiti od starejših; mlajši imajo sicer lahko več moči, nimajo pa več modrosti in izkušnje.

V 40letnem boju za prostost in omiko hrvatskega in slovenskega ljudstva v Istri dosegli smo s složnim delom lepih uspehov. Sadovi se ne vidijo takoj, ko se vsadi stebelce, ampak še le ko isto zraste. Za slogo z dobrimi bodo vneti

tudi v prihodnje vsi pravi istrski rodoljubi in tudi duhovščina. Pa kdo nam sme braniti, da ne bi ustrajali v načelih, na kojih je pričeta in zasnovana naša borba, in kdo nam sme braniti, da ne bi opozarjali na nevarnost? Hrvaško in slovensko ljudstvo v Istri in drugod je povsem katoliško, ali mar ne sme tako ostati? Ali naj pastirji puste, da se jim ōreda okuži in razžene?

Nas veseli napredek istrske mladine, a v skrbi smo za njeno bodočnost. Ničesa nismo pisali o tem, dokler nismo bili gotovi. Źalostnega srca smo napisali v 24. številu lista članek: »Kakšna

kaže biti tvoja inteligenca, Istra?«. Da naša bojazen ni bila neopravičena, je dokazal dijaški sestanek dne dne 7. in 8. sept., ako sodimo po tem, kar smo čitali v časopisih in po vesteh, ki smo jih prejeli.

Naši dijaki, nagovarjani od nekaterih, niso hoteli na dijaški sestanek v Zagreb, ker tam je baje preveč dišalo po klerikalizmu, dasi so prišli tja bratje iz slovenskih dežel in Dalmacije. Rajši bi šli na sestanek v Dubrovnik, kjer ne diši po kadilu, a še boljše se jim je zdelo, da se snidejo sami v Pazinu. Vendar so povabili poleg dovrše-

Kastav.

nih gimnazijcev tudi bogoslovce. In bogoslovci so došli — celi trije. Kakor je pisal „Balkan“ (štev. 11), se je tu predavalo o narodni zavesti, o istrskem ljudskem šolstvu in narodnem gospodarstvu. Pri točki: o našej nalogi in dolžnostih »je prišlo do hudega pričkanja, ker so navzoči trije bogoslovci hoteli po vsej sili pretiravati«. — Źe prej je bil pisal ta list, da „so trije navdušeni kleriki hoteli na vsak na in napraviti iz narodnega sestanka cerkveni zbor«. Torej slično pisanju „Reškega novega lista“, ki pravi: »vse kaže, da se je počela stezati megla iz Ljubljane preko Trsta tudi nad Istro. Kedaj bodo začeli pihati vetrovi in kako vreme nam donesejo, tega ne more danes nihče prerokovati. Istrski narod ima danes bolj važne posle in potrebe«.

Kak zločin so pa vendar zakrivilili oni trije bogoslovci, da jih tako ostro obsoja celo glasilo

duhovnika Mandića? (ker za Supila se ne čudimo). Vseučilišniki in dovršeni gimnazijci (z malimi izjemami) so hoteli, da se na sestanku niti ne govori o veri. Vera je po nazorih nekaterih takozvanih svetnih velikanov povsem zasebna (privatna) stvar. Ko so sklepali, naj se med ljudstvo širijo knjige in časopisi, naj se prirejajo predavanja in naj se osnuje dijaško ferialno društvo, so predlagali bogoslovci, naj shod zagotovi, da se ne bo v dijaškem delovanju ničesa storilo na škodo vere. Pa oni drugi zborovalci niso hoteli niti slišati o tem, češ da je sestanek izključno naroden.

Čujmo zepet, kaj pravi „Balkan“: „Zborovanje istrskih dijakov je vspelo popolnoma in sedaj jih pričakujemo na delu... Na shodu v Pazinu se je pojavilo neko nesoglasje, sicer neznatno a prvi lastavici slede druge. Zato naj mlada

istrska inteligenca, to dete novejših časov, nikar ne pozabi resničnih razmer v Istri, ki išče sedaj v prvi vrsti najpreprostejšo omiko, ne pa luksusa modernizma in dogmatičnih prepričanj. Ne rešujte v Istri načel in ne sejte go nji razdora in strankarstva, probudite jo najprej za Hrvatsko, iztrgajte jo političnemu in gosp. darskemu suženjstvu njenih stoletnih sovražnikov, glejte tu vam je, sokoli istrski, široko polje delovanja, na katerem se morate zjediniti vsi, ako vam je kaj do prave ljubezni za ta naš trpeči narod.

Sestanka se je udeležil tudi pazinski župan dr. Kurelić in pazinsko hrvatsko razumništvo. Izmed slovenskih narodno-radikalnih dijakov je predaval g. Agneletto, ki da je na svoj način globoko modroval o verskih stvareh. To fante je dobivalo podpore od duhovnikov!!

Če je bilo vse tako, kakor smo čitali in kakor se nam je poročalo, čestitamo našim mladim „navdušenim« bogoslovcem. Hvaležni smo pa tudi veleučnemu g. narodnemu posancu, duhovniku Matka Mandiču, ki je ali napisal ali sprejel gori navedeno v svoj »Balkan«, in sicer smo mu hvaležni za ono očitaje, kar vse priporočujemo istrskim rodoljubom, posebno dnhovščini, v razmišljanje i Kam to vodi? Se-li to vjema z nazori velikega škofa Dobrile ali Strossmayerja? Je-li morda praktično krščanstvo, to je krščansko življenje res drugega nič kot luksno in dogmatičizem (razkošno, nepotreba pričkanje o verskih resnicah? *).

Vidite kako prekanjeno zvito se zapeljuje dandanes ljudstvo stran od katoliške vere v versko mlačnost in brezverstvo. Bojno geslo zapeljivcev je hinavščina: „recimo narodno delo, recimo delo za narodno prosveto ali omiko, recimo, da je ljudstvo najbolj potrebno politične in gospodarske svobode, recimo, da ni časa za seda, da bi se pričekali o tako malenkostnih stvareh, kakor je vera, ki je privatna stvar, recimo, da moramo biti vsi složni, tako recimo in pišimo, le s pravo barvo ne smemo na dan, sicer izgubimo zaupanje ljudstva“.

Dolžnost katoliškega časopisja je: vedno bo'j razkrivati pred ljudstvom to pogubno hinavščino.

DOMAČI ZDRAVNIK.

V grlu mu je ostalo. Če je kdo pogoltnil kost, iglo, ali kaj takega, se mu svetuje, da se najè krompirja, „polente“ (žgance), kislega zelja itd. Taka hrana omogoča in olajša, da se pogoltnjena reč dalje premika.

KNJIŽEV. IN UMETNOST.

V zameno je začelo dobivati naše uredništvo list »Puk« iz Splita. Izhaja na 8 straneh vsako soboto in stane 2.50 po pošti za celo leto.

NA BOJ!

(SPEVAL V. Č.)

Bojevniki hitro vstanite
za čast domovine na boj!
— sovražne armade srdite
se bližajo — v vrste takoj!

V nevarnosti naša je vera,
v nevarnosti tudi je dom,
saj čaka nas plača stotera
Ne bojmo se, pustimo dvom.

Zastavo ponosno dvignimo
za križem stopimo srčnó,
sovražnika se ne bojimo,
Boga se bojimo samó.

Kar misli nas prav in pošteno.
vsi meramo združiti se
da bodemo vedno vsi eno,
to pravi nam um in sree.

Po boju je zmaga gotova,
gotova in častna za nas,
zato naj glasi se iz nova:
„Na noge brž, dokler je čas“.

ZA VARSTVO DEKLET.

Na južnem kolodvoru v Trstu. Na tem kolodvoru pričakujejo pri prihajajočih vlakih gospè se znamenjem podobe Matere božje dobrega sveta na prsih, slov. in druga dekleta, ki prihajajo v Trst službe iskat, da jih sprejmejo v zavod sv. Nikolaja, da ne pridejo zapeljivim osebam v rokè. Žalibog ja, so slučaji, da vsa dekleta ne verujejo tem gospem, da imajo dobre namenekakor se je zgodilo dne 2. t. m. ob 8 uri zvečer. Prišla so tri dekleta iz Bleda 17, 19 in 26 let stara. Tukaj je imela ena teh gosp. in sicer F. R. precej opraviti predno jih je pregovorila, da so šle žnjo v zavod sv. Nikolaja. Drugi slučaj dne 7. t. m. je zopet dokaz kaka nevarnost proti dekletom ki pridejo v Trst in se ne vejo kam obrniti. Prišla je z Italije 18 let staro dekle in hitro kakor je izstopila sta bila pri n'ej že dva nič vredna možka in jo hotela odpeljati ali uže zgorej omenjena gospa je hitro priskočila in raztrgala jo iz rok ničvrednežev in odpelja'a v zavod. Komaj se je vrnila na kolodvor že pridejo zopet tri slovenska dekleta od 17—24 let stara, katera je zopet v zavod sv. Nikolaja spremila. Zopet se povrne omenjena gospa na kolodvor, in kaj dobi, dobi eno češko družino obstoječo iz dveh možkih, ene žene in dveh nežnih otročičev, ki niso mogli do-

biti nikjer prenočišča. Omenjena gospa prosi enega pa drugega, da bi jih za eno noč pod streho vzel ali ni dobila usmiljenega srca, obrne se ta gospa na načelnika kolodvora g. Mahorčiča in ga z povzdignjenimi rokami prosi, naj priskrbi pronočišče ubogi družini če ni drugje saj v čakalnici III, razreda, kar je v veliko začudenje vseh pričujočih dosegla in v neizmerno zadovoljnost in veselje uboge družine. —

KOLEDARČEK.

Oktobor.

13. **XXI. pobinkoštna nedelja.** (Evangelij: Prilika o kraljevem računu) Edvard, kr.; Koloman, m.; Tefil; Erlinda. — 14. ponedeljek. Kalist, pap.; Domicijan, sk. — Danes je prvi krajec ob 10. uri 59 min. dopoldne. Sicer lepo vreme, a precej frišno. — 15. torek. Te rezija, dev.; Brunan, sk.; Elvira; Avrelija. — 16. sreda. Gal, opat; Maksima, dev. — 17. četrtek. Hedovika, kr.; Viktor, skof.; Marjeta Alakok. — 18. petek. Luka, ev.; — 19. sobota. Peter Alk., sp.; Ebin, op. — 20. **XXII. pobinkoštna nedelja.** (Evangelij: Dajte cesarju, kar je cesarjevega.) Posvečevanje cerkva. Janez Kancijan, sp.; Felicijan, muč. — 21. ponedeljek. Pršula dev.; Hilarijon, op. — Danes je ščep ob 10. uri 14 min. predpolne. Vreme kakor prej. — 22. torek. Korula, dev. muč.; Marija Salome; Alodija. — 23. sreda. Severin, sk.; Petar Pashazij, sp. — 24. četrtek. Rafael, nadangel; Kristina, muč. — 25. petek. Krisant in Krišpin, muč.; Bonifac, pap.; Gandencij. — 26. sobota. Evarist. p. muč.; Lucijan in Marcel.; Amand. — 27. **XXIII. pobinkoštna nedelja.** (Evangelij: Jezus obudi Jajrovo hčer.) Frumencij, sk.; Sabina, muč. — 28. ponedeljek. Simon in Juda, ap.; Fidelij, muč. — 29. torek. Narcis, sk.; Hijacint, muč. — Danes je zadnji krajec ob 8. uri 49 min. dopoldne. Dež in burja. — 30. sreda. Klavdij, muč.; Marcel muč. — 31. četrtek. Wolfgang, sk.; Lucila, dev. — Danes je post in zdržek mesnih jedi.

TO IN ONO.

KAJ JE STAREGA V TRSTU?

POIZVEDEL SEŽANSKY.

Cerkev sv. JUSTA stoji od l. 380.

Cerkev sv. Ciprijana (Benediktin) pa od l. 300.

Obok Riccardo blizu cerkve Jezuitov je bil dovršen l. 799.

Grad je že od l. 1507 najbolj visoko, nego vsako poslopje v Trstu.

Steber, ki je pred sv. Justom je bil l. 1569 postavljen na glavni trg; od tu so ga l. 1783. prenesli na večjo burjo pred sv. Justa.

Steber Leopolda I. ki je na trgu Borsa je bil istotako l. 166. postavljen na glavni trg; od tu so ga prenesli na Borso 1880.

Cerkev «sv. Petra» je od l. 1636. v starem mestu.

Cerkev Jezuitov je iz l. 1682.

Kanal pred cerkvijo sv. Antona novega je od l. 1766. 371 metrov dolg, 28 širok in 5 metrov globok.

Steber s kipom Karola VI. je od l. 1728 na glavnem trgu na burji.

Mol sv. Karla se je začel zidati 1743, dolg je 246 m in pa 19 širok

Iz vodnjaka na velikem trgu teče voda od l. 1751.

Iz onega na trgu Ponterosso pa od l. 1753 — 2 leti kasneje.

V cerkvi starega sv. Antona zvonijo od l. 1774.

V veliki vojašnici se je komis od l. 1781.

Grška cerkev je iz l. 1789.

Tempelj judov v starem mestu pa iz l. 1795.

Iz vodnjaka na Borsi teče voda od l. 1808.

Iz onega pred veliko „kosarno“ pa od l. 1851.

Na svetilniku (Lantern) se vrti luč od l. 1834. Visok je 33 m.

Cerkev Anglikanska (ul. s. Michele) je od l. 1830. brez zvonov.

Po sv. Andreja sprehajališču se šeta gospoda že od l. 1810.

K sv. Ani na pokopališče se vozijo mrliči že od l. 1825

Gozdič (bošket) so začeli zasajati že od l. 1842.

Cerkev sv. Antona novega je od l. 1849. največja cerkev v Trstu.

EDISON.

Mož je sedaj 60 let star in je prvi veleum na električnem polju. Odlikovan je tisočkrat. Telefon, fonograf, kinematograf itd. so njegovi izumi.

NEDOLŽNO SRCE*)

(Podgorska).

Žari veselja tvoje lice,
 ko po vrtu se sprehaš
 in tam prelepe zroč cvetlice
 z vonjem čistim se naslajaš.
 Lepše kot cvetlice vse,
 glej, nedolžno je srcé.

Poslušáš ptičke, ko v goščavi
 ljubko pesem gostolijo,
 da se razlega po dobravi.
 Pevke te nas veselijo,
 toda sreča več veljá
 pač nedolžnega srcá.

Pod mrzlo slano ovenele
 cvetke prav gotovo bodo,
 nam ptičke več ne bodo pele,
 kadar odlete žez vodo.
 Rože večno tam cvetè,
 kjer nedolžno je srcè.

Iz rož nesmrtnih moraš viti
 venec čednosti primeren,
 da boš v nebesa mogel priti
 stanoviten, zvest in veren.
 Lepši venec plesti zna
 duša čistega srca.

Še lepše kot vse ptičke v gaju
 čista duša vedno poje
 še lepše pela bode v raju
 v krogu lepe družbe svoje.
 Krasna pesem tam doni
 kjer nedolžnost res sloví.

Kako si krasna lepa
 lilija ti snežnobela,
 mladina naj se te oklepa
 da srečno — večno bo živela.
 Mladi svet, ohrani si
 biser lep nedolžnosti.

*) To pesmico nam je poslala priprosta mladenka iz Kranjskega O. U.

PREGOVORI. Nabira in piše Mihael Pustišek.

Mlada privada je stara podkev, ki je človek lahko
[ne izgubi.

Kdor le po večjih dohodkih hrepeni, že na tem
svetu svojo plačo dobi — kaj bo pa za nebesa.
Častilakomnost je družica hudega.

Bogastvo ne da modrosti, in za denar se poštenje
[ne kupi.

Tri reči se Slovincem najbolj prikupijo: zvona
glas, orglavca milo petje in pa mašnikova zgo-
[vornost.

Lepo je srce, ki se z veselimi veseli in z žalost-
[nim žaluje.

Sedem let moraš na jednom kraju ostati, če hočeš
[ljudi prav spoznati.

Naj bo hiša še toliko srečna, neprenehoma ji soln-
[ce ne sije.

Lakomnež ima za denar tudi dušo na prodaj.

Krivično blago dobro storilo ne bo.

Brez Boga ni sreče doma.

Branje in pisanje je le lupina, jedro pa krščanska
[omika in žlahtno srce.

Hočeš veselo in srečno živeti, uči se potrpeti.

Najsrečnejše ljudi poštenje stori.

Preveč medena potica zobe krha, presladek človek
[rad ogoljufa.

Dolgo znanje prinese slab zakon, ali pa nobenega
[ne.

Krščanski nauk je žlahtna rožica, od katere naj
[tvoja duša medu nabira za večno življenje.

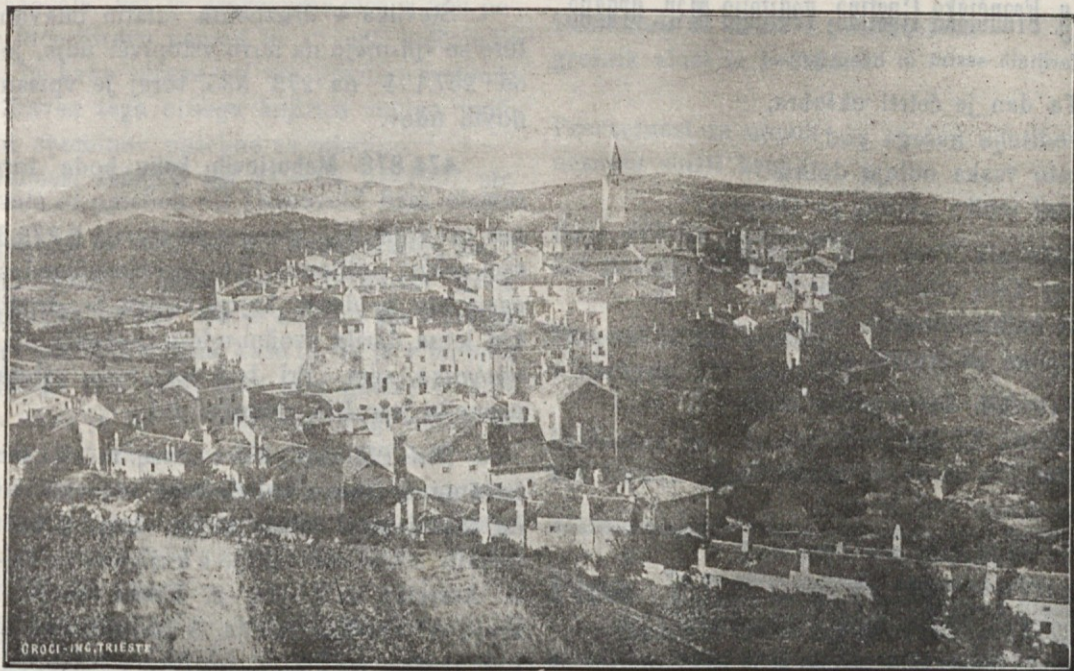
Nehvaležnost je očitna priča grdega srca.

Naglost nikdar dobra ni, najmanj pa velja, kadar
[se človek v nov stan odpravlja.

Resnica je sama na sebi ostra in boli; tudi zdrav-
[nik zdravilo osladi.

Ves svet je šola modrosti, zgodbe svetá so naj-
[boljša knjiga življenja.

Kdor se na Boga zanese, njemu ne izpodnese.

Labinj.

DRUŠTVA.

Moška Marijna družba v Trstu.

Mesečni shod se je vršil dne 6. okt. Govor voditelja je bil: „Kdor Marijo prav časti se gotovo ne pogubi.“

Pevske vaje so vsako sredo in petek ob 8 uri zvečer.

Ura shoda se je sklenila, da bode vsako prvo nedeljo v mesecu 1 uro in en četrt pred

javno službo božjo v cerkvi Sv. Antona Novega. K shodom se vabijo vsi mladeniči in možje, tudi če niso v družbi.

Prošnja. P. n. čč. gg. slovenski pridigarji v Trstu naj teden pred shodom in v jutru pred shodom blagovole raz prižnice naznanjati naše pobožnosti in jih vsem moškim toplo priporočati.

Ženska Marijna družba v Trstu ima shod za žene dne 13. t. m., za dekleta pa dne 27. t. m.

Novi slovenski župnijski knjižnici v Trstu — knjige in podpore naj se blagovole pošiljati :

1) za knjižnico pri Sv. Vincenciju č. g. Andreju Zinku.

2) za knjižnico pri Starem Sv. Antonu č. g. Jakobu Ukmarju.

Marijin dom v Trstu dobiva več časopisov od Uredništva „Družinskega Prijatelja“. Tako imamo v „domu“ razven knjižnice še čitalnico.

Slov. Kat. izobraževalno društvo v Trstu.

Današnji pored t. m. je kratek :

1) Govor o verskem prepričanju (Tul)

2) Predlog o podporninah (Stanič).

3) Deklamacija »Le en četrt« (mladenič Humar)

4) Slučajnosti.

G. Stanič je predlagal, da se uvedejo mesečnine po 40 stotink v svrhu podpor. Vsprejeto

G. Humar je deklamoval poučno pesmico »Le en četrt« ki je pijanca spravil ob premoženje in življenje.

Zborovavci so se zadovoljno razšli.

Za god č. g. Frančiška Gustina, voditelja Mar. družbe.

(Čestitka Marijinih sestrâ in hčerâ.)

Ta dan je četrti oktobra,
voditelja našega god,
zato vsaka udinja dobra
zanj moli : „Varuj ga Gospod!“

Zaščitnik Tvoj sveti Fračišek
naj Tebi obilnih dobrot
in najimennitnejših višek
izprosi za trnjevi pot.

Nebeških darov polne mere
naj dá Ti Marija Gospá,
Marijine sestre in hčere
to danes želé iz srcá.

Še dalje ljub oče nam bodi,
goreče še skrbi za nas
povsod, vedno módro nas vodi,
za večnost pripravljaj vsak čas.

Tam lepše se god bo obhajal,
veselo bolj bode srce,
ko s srečo nebeško napajal
Pastir nas ovčice bo vse.

MOHORJANI V TRSTU !

Prišle so knjige. Pridite po nje tam, kjer se je bil kdo vpisal. Ob tej priložnosti naj se prinese naročnino za prihodnje leto. Pridobivajmo novih udov. Lani smo napredovali v župniji sv. Antona Novega za 38 udov. Naprej tudi letos.

Ivan Tul

dekanijski poverjenik.

DRUŽBA SV. MOHORJA.

Družba sv. Mohorja šteje letos **79.146 udov**, t. j. 2833 manj od prejšnega leta. Nazadovali smo torej, a vendar se je skupno število Mohorjanov še vedno ohranilo na častni višini.

Razmerje udov po posameznih škofijah, oziroma krajih, nam kaže ta-le pregled :

1. Goriška nadškofija	9095 (— 120)	udov.
2. Kška škofija	6243 (+ 70)	„
3. Lavantinska škofija	23732 (— 1292)	„
4. Ljubljanska škofija	31007 (— 1633)	„
5. Tržaško-koperska škofija	4371 (— 21)	„
6. Sekovska škofija	422 (— 39)	„
7. Sombotelska in druge ogrske šk.	218 (— 47)	„
8. Zagrebška nadškofija	494 (+ 15)	„
9. Senjska in dalmatinske škofije .	307 (— 39)	„
10. Poreška škofija	103 (+ 1)	„
11. Djakovska škofija	83 (+ 5)	„
12. Bosniške škofije	213 (—)	„
13. Videmska nadškofija	240 (+ 6)	„
14. Razni kraji	353 (— 11)	„
15. Amerika	2028 (+ 257)	„
16. Afrika in Azija	230 (+ 15)	„

Vkup 79146 (— 2833) udov.

Številka v družbenih »zlatih bukvah«, v katere se vpisujejo na novo vstopivši udje, je narastla od 267.194 na 273.535, torej je vpisanih 6341 novih udov.

474 876 Mohorjevih knjig bode torej letos romalo med Slovence! Če dodamo to število onemu prejšnjih let, pridemo do števila **11.275.810 knjig**, reci enajst milijonov, dvestopetinsedemdeset tisoč, osem sto in deset knjig, katere je družba samo kot letna darila svojim udom razdelila od svojega obstanka sem. Pri tem pa niso všteta mnoga poznejša naročila, ponatisi itd.

Dne 25. septembra smo začeli razpošiljati letošnje družbene knjige in prizadevali se bomo, da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. Odpravili bomo zaboje s knjigami po tej-le vrsti: 1. Amerika in Afrika, 2. Krška škofija, 3. Razni kraji, 4. Tržaška škofija, 5. Lavantinska škofija, 6. Ljubljanska škofija, 7. Goriška nadškofija.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo »avizo«, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. — Stroške, katere so imeli gg. poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbini tiskarni prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo nepotrebne prostora.

O d b o r.

Priznanje prireditelju knjižice «Ples».

Knezoškof. krški Ordinarijat v Celovcu 16. 9. 1907.

Št. 4575.

Častitemu Gospodu Ivanu Tul,
duhovniku v Trstu
Vicenzo Bellini 2. IV. n.

Knjižico „Ples“ katero ste nam častiti Gospod v dveh izvodih poslali smo tu uradno hvaležno sprejeli, pregledali in jo spoznali, da je v tej stvari zelo poučljiva in koristna.

Vsled tega jo bomo v škofijskem listu objavili in priporočili.

Na povelje Prezv. Gospoda knezoškofa.

I. W i d o v i t z, kancler.

Poreško-puljski „škofijski list“ (XIV—1902 september str. 114) piše:

Priporočamo častiti duhovščini prepotrebno knjižico «Ples», katero je temeljito in primerno priredil č. g. Ivan Tul, duhovnik tržaško-koprške škofije. Izšla je že v tretjič, v jasnem tisku in v lepi obliki.

Kdor to knjižico pazljivo čita, se vedno bolj prepriča, da ji je težko dobiti sovrstnice, ki bi tako lepo dokazovala, kaj je pravzaprav ples v luči pogonov, v luči zdrave pameti in v luči krščanske modrosti, in kako ničeve so vse prazne pretveze za ples. Zraven tega obsega knjižica mnogo lepih naukov in opominov posebno za mladino.

Lavatski škofijski list (X—15. 9—1907 str. 120).

Priporoča se vsem čč. gg. duhovnikom, zlasti dušnim pastirjem, v nakup že v 3. natisu izišla poučna knjižica «Ples». Da je knjižica res izvrstna in vsega priporočila vredna, kaže to, da je v mesecu juliju lanskega leta 1906 izšel prvi natis; v mesecu novembru je bil že potreben drugi natis, ki je bil pa kmalu razprodan. V prepričevalnih besedah označi gospod pisatelj nevarnosti plesa zlasti za dušo ter ovrže vse izgovore, ki opravičujejo ples.

ISKRICE. (NABRAL ŠTEVO E.)

Stara vera, stara moda
to je vino, to ni voda.

Marsikateri vidi drugo vse
samo tega ne, kar treba je.

Od lepote nič ni vzeti
vendar jo hoče vsak imeti.

Od dobrih besedi
se nihče ne zredi.

Le pij po pameti ga ti,
a zraven pamet ne zapij.

Visoko steblo nosi prazen klas
piškov oreh klopote naglas.

Kdor na zemlji je ubožen.
ta pred Bogom je premožen.

Pod kožo mi smo vsi krvavi
naj nikdo nase nič ne stavi.

Kdor zgubil enkrat je poštenje,
naj takoj začne spokorno življenje.

Če po vrtu vozi se
pač rožice tam ne cvete.

Hudobnež vselej se jezi
če brat njegov se veseli.

Pošlji osla križem svet
nazaj ti pride osel spet.

Poštenjak se druží s poštenjakom
grešnik služi le bedakom.

Prevzetnost in napuh
neznata služít kruh!

Raje dobrim služim sam
kot povelje zlobnim dam.

Skopost je hči norosti
a varčnost hči modrosti.

Pridnemu en «danes» več velja
kot lenuhu «jutri» dva.

Ples. Ta po obliki in vsebini moderna knjižica se naroča: „Družinski Prijatelj“ Trst Vincenzo Bellini 2. IV.

Pisatelj je sestavil knjižico iz velike ljubezni posebno do mladine. Oziral se je na vse, samo da reši mlade ljudi pred pogubo in da dvigne one, ki so zgrešili pravo pot.

To berilo je za vsakega, za mlade in stare, za prijatelje in neprijatelje plesa. Korist bode imela od knjižice preprosta nedolžna šolska deklica, kakor tudi najbolj razposajena pokvarjenka. Starišem, ženinom, nevestam, učiteljstvu, duhovščini, vzgojiteljicam, Marijnim družbam, izobražev alnim društvom knjižnicam, vsem je dobrodošla.

Fantje in dekleta berite to knjižico, ki ne govori le o plesu, temveč o čednostih mladine sploh in o nevarnostih, ki ji preté.

Papir je lep in močan, tisk razločen in čist, okraski so moderni, oblika žepna.

Iz moralnega, zdravstvenega in socialnega stališča mi knjižico prav tople priporočamo.

CENA 70 vinarjev (brez pošte.)

NOVICE.

Barkovlje. 8. oktobra. Pri nas se obhaja na Rožnovenčno nedeljo lepa svečanost bratovščine sv. Rožnegavenca. Obhoda s kipom M. B. se udeležuje obilno ljudstva tudi iz bližnjih župnij. Letos smo hoteli pa še bolj slovesno obhajati ta praznik. Radi jubilejnega leta Sv. Očeta smo združili s to pobožnostjo tudi mal misijon. V devetdnevnic pred tem praznikom smo imeli misijonske pridige, katere je imel veleč. P. Janez Pristov, D. I. iz Ljubljane. Župljani obojega spola so prihajali v prav obilnem številu poslušat govornika, ki je v gladkejši slovensščini spretno in prepričevalno govoril o najvažnejših in najpotrebnejših kršč. resnicah, pa tudi o nevarnih in pogubnih ranah naših dnij. Gotovo se bodo njegove besede trajno utisnile v srcih poslušavcev, ter rodile tudi za naprej bla godejen sad.

Iz Sežane. V torek 1. okt. se je začela pri nas trgateg z običajno sv. mašo. Ljudje so se je zelo veselili in željno pričakovali. Želje so se jim izpolnile. Trgateg je ugodno vspela, ker je res obilna. Če bi trte ne bile opešale, bi že zdavnaj ne imeli tako bogate trgatve kakor letos. Grozdje je popolnoma zdravo, nič poškodovano od toče, zato je šla trgateg hitro od rok, ker ni bilo treba grozdja čistiti ampak se ga le je metalo v posodo. Samo vreme je nagajalo ljudem. Večkrat so morali pred dežjem bežati iz vinogradov, tako da pri bogatejših traja trgateg že osem dni. V Orleku, mali vasiči Sežanske župnije, pa je žalostno. Trtna uš je uničila vse trte. V celi vasi bo morda komaj 30 hl. vina. Tudi ni mogoče si tu pomagati z novo trto ker je preveč kamenja in zemlje je le malo. Vendar nekateri poskušajo z novo trto. Mnogi pa se zanašajo na Trst in gredo rajši na „žornade“.

Iz Plavij. V vrtu blizu šole je sedaj mnogo češp v polnem cvetu.

Dekleta pametna bodite. V Trstu so v ulici Valderivo št. 1 v minolem mesecu dobili 4 dni že mrtvo, črno, strašno smrdečo slovensko mladenko 23 let staro — Kranjico, ki se je bila sama zastрупila. Uboga mati, ki je dobila zadnje njeno pismo! Pri nesrečnici so našli šest fotografij mladeničev — snubcev — zapeljivcev — morivcev nedolžnosti, kateri pa gotovo niso prišli spremit k žalostnemu pogrebu svoje žrtve, katera je bila pokopana seveda — kakor živina — brez duhovnika. Kaj bo z njo na sodnji dan?

Nagnjen zvonik. Zvonik Št. Jakobske cerkve v Ljubljani se je nekoliko nagnil, vendar ni za sedaj še nobene nevarnosti.

Za dekana v Kastvu je imenovan č. g. Francišek Ryšlavy, župnik istotam.

Poseben vlak na Dunaj se priredi iz Ljubljane o priliki letošnjega katoliškega shoda v novembru. Državna železnica je znižala ceno. Iz Ljubljane, na Dunaj in nazaj bi stala vožnja v III razredu samo 14 Kron 10 vin. Prijave sprejema uredništvo „Slovenca“.

Iz goriškega semenišča. Za prefekta in knjižničarja v goriškem semenišču je imenovan g. dr. Josip Srebrnič.

Otvoritev železnice v Meko. Železnica v Meko, v sveto mesto mohamedancev v Arabiji, se otvori prihodnje leto, dne 19. aprila, na rojstni dan ustanovitelja turške vere preroka Mohameda. Mohamedanski romarji bodo mogli sedaj potovati v Meko tudi po železnici.

Nov stolni kanonik. Cesar je imenoval kancelarja tržaškega in koperskega škofijskega ordinariata veleč. Dr. Karola Mecchia za kanonika stolne cerkve sv. Justa v Trstu. Novi kanonik je sedaj v 38. letu starosti, govori in uraduje v škofiji pisarni seveda tudi slovensko. Nam je odlikovanec po sicer lepih lastnostih poznan odkar biva med nami sedanji Prevz. škof.

Nova papeževa okrožnica. Sv. oče je objavil okrožnico (pastirsko pismo) proti „modernizmu“, to je proti pogubnim novotarijam in krivim načelom, ki se širijo v modroslovju, zgodovini in nekaterih verskih knjigah. Seveda se bo proti temu papeževemu listu dvignila cela satanova vojska.

Draginja v tiskarnah. Od 1. oktobra dalje se je zvišala tarifa za vse tiskovine po vseh tiskarnah v Avstriji. Lastniki tiskarn pravijo, da so se temu prisiljeni vsled višanja delavskih plač, vsled dražjega papirja in tiskarskega materijala kakor tudi vsled umazane konkurence.

Špiritual v goriškem osrednjem semenišču je postal začasno jezuit P. Antonin Zecchini.

Iz Črnega Vrha uad Idrijo. Volka je ustrelil 29. preš. m. v Lomeh pri Črnavrhu grajščinski lovec Matija Weithauser. Pričakoval je na svojem stojišču srnjaka, kar priteče pes tiho s stisnjenim repom pod noge in za njim pa volk. Weithauser ga je podrl z enim strelom v glavo. Volk je dolg 1 m. 80 cm. in tehta 50 kg.

Letina je v našem kraju dobra. Le sena in otave je malo. Zato bo zopet primanjkovalo krme na zimo. Tudi sadja imamo precej.

XV. stoletnica sv. Janeza Zlatousta se bo praznovala z velikansko cerkveno slovesnostjo v Rimu dne 13. nov. t. l. Veliko pontifikalno sv. mašo bo na grobu sv. Petra opravil po grškem obredu grško-katoliški patriarh Kyrillos VIII. Sveti Oče so to pravico izjemoma ob tej svečanosti prepustili cerkvenemu dostojanstveniku, ki ni kardinal.

Na grobu sv. apostola smejo vsled starih predpisov maševati le sv. oče, k večjemu s posebnim dovoljenjem kak kardinal. Topot se je Grkom na ljubo napravila izjema. Slovesnosti dne 13. nov. bodo prisostovali vsi kardinali in tudi papež Pij X. sam. Zaradi protiverskih demonstracij se utegne svečanost preložiti na pomlad.

Slovenska šola v Aleksandriji. Dne 2. okt. se je prvič slišal nežne dece mili slovenski jezik v Aleksandriji. Dne 2. okt. smo otvorili svojo šolo v Afriki vkljub tolikemu nasprotovanju in tolikim zaprekam. Vse je bilo določeno, da prično slovensko šolo v Aleks. čč. slovenske šol. sestre, a nenadne težkoče so preprečile za nekaj časa njih naselitev v Egiptu. Dobili smo dve učiteljici pa le za toliko časa, dokler ne pridejo sem določene slov. šol. sestre.

V ned. 29. sep. je „Kršč. zveza Slovencev“ priredila igro sv. Čita, in pri njej je bila nabrana častna svota za našo šolo.

Od pričetka sept. hodijo vsak ponedeljek dve Slovenki na Lloydov parnik, da sprejmejo na novo došla dekleta, jim dajo potrebna navodila in pazijo, da jih kateri priliznjeni zapeljivci ne vlove. Te zaščitnice se spoznajo po svetinji naše „Kršč. zveze“, katero na parniku nosijo očitno. Tako je Rafaelova družba pričela delati tudi v Aleksandriji.

Ustanovni shod Slovenske podružnice avstrijske družbe sv. Rafaela v varstvo izseljencev se bo vršil dne 11. novembra t. l. v Ljubljani. Družba deluje na Slovenskem že nekaj let. V skromnih razmerah seveda ni bilo dozdej mogoče storiti vse, kar bi se bilo moralo. Manjka ji samostojnosti in tudi naša javnost ni še dovolj poučena o praktičnem delu glede na varstvo izseljencev in z vprašanji, ki so v zvezi z njim. Glavni odbor avstrijske družbe sv. Rafaela in pripravljali z njim želita zaradi tega, da bi se vršilo ustanovno zborovanje ob veliki udeležbi. Zborovanju se bo dal predvsem praktični in učni značaj. Poleg kratkih ob ustanovnem shodu neizogibnih formalnostih so določena sledeča predavanja. Uredba Rafaelove družbe; opis prog in potov. Trst. Stik Rafaelove družbe z zvezo ameriških duhovnikov. Postava o izseljencih. Varstvo deklic, obramba v tujini. Te velevažne stvari so pri nas večinoma še neobdelane, a hvaležno polje. Zato z ognjem na delo v blagor slovenskega ljudstva za obilno udeležbo na kongresu v varstvo naših ljudij v tujini!

NAČELNO — VAŽNO.

Kaj naj podpirajmo? Dandanes mora biti vsak kristijan (posebno pa duhovnik na jasnem, kaj naj podpira). Odgovor je lahek: Edino le to, kar stoji izrazito na krščanskem temelju.

N. pr. Če se gre za časopise, knjižnice itd. pazimo, da ne bodemo podpirali dvomljivih stvari. V Trstu naj se podpira edino le 4 župnijske knjižnica, knjižnico „Marijinega doma“, in ono „Zavoda sv. Nikolaja.“ Ob priložnosti bomo kaj več povedali.

Če smo kaj prezrli, naj se nas opozori.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Kogar ne zadene, naj ne čita.

Vi še niste plačali lista za leto Storite to takoj, ver se bližamo koncu leta in denar nujno potrebujemo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Pesniki in pesnice štejte sloge in tehtajte jih.

LISTNICA OGLASNEGA ODDELKA.

Naš odgovorni urednik in razpošiljatelj lista g. Ivan Gorjup — je pooblaščen, da nabira oglase in poteguje dotične svote.

NAŠE SLIKE.

L a b i n j. To starinsko mesto v Istri šteje 2400 duš. Nedavno je Sveti Oče papež Pij X odlikoval tamošnje gg. kanonike, da smejo v koru nositi ogrinjalo („mocéto“).

K a s t a v. (6000 duš). Stari grad Kastav se nahaja v bližini Reke in ponosno dviga svojo trdo glavo nad razkošno Liburnijo. Nekdanja slava izginja vedno bolj in bolj odkar se bujnejše razvijajo obmorski kraji: Opatija, Volosko, Lovran itd.

UGANKE.

Rešite v ugank:

igra, grad, rasa, Adam.

Prav so jih rešili: Fr. Rijavec (Gorica) Pavel Jankovič (Grize pri Celju), Mihael Pustišek (Kozje Štajersko), Viktor Engelsberger (Krško).

NOVA UGANKA.

Kje raste najbolje vino?

Harmonij za pevske vaje bi iz druge roke prevzela moška Marijina družba v Trstu. Ponudbe na naše uredništvo.

Vse za vero, dom, cesarja.

Sprejemem takoj dva krepka učenca v kovaški in podkovski obrt; pogoji so ugodni **Anton Zore**, kovaški mojster Kamnik (Kranjsko Gorenjsko).

Najlepša prilika

za varčevanje!

Najsigurnije naložen denar!

Ljudska hranilnica in posojilnica

za tržaško občino pri sv. Ivanu pri Trstu.

Registрована zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge tudi od neudov in jib obrestuje po

4 1/2 0/0

Davke plača hranilnica sama.

Za varnost vlog jamčijo udje (280) z vsem svojim premoženjem v znesku približno en milijon kron in pol.

Za večje vloge se tudi dajo višje obresti po ustnem pogovoru s stranko. — Hranilnica in posojilnica je pod nadzorstvom svetovinske duhovščine. — Hranilne vloge sprejemata za našo hranilnico v Trstu č. gg. Frančišek Guštin in Hadrijan Brumen. — Vsak krščansko misleč Slovenec naj vlaga svoj denar le pri „Ljudski hranilnici in posojilnici pri sv. Ivanu pri Trstu.“

Najugodnejši pogoji!

Svoji k svojim!

Vsaka konkurenca je izključena.

Album pohištva se pošilja brezplačno.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

tovarna pohištva s strojevnim obratom
priporoča slavnemu občinstvu svojo **zalogo pohištva**

prej Anton Černigoj

Via dei Rettori št. 1 (Rosario) tik cerkve Sv. Petra — Trst

Največja tovarna pohištva primorske dežele

Pohištvo se izdeluje solidno, trpežno in lično, in sicer samo iz lesa, posušenega v tovarniški sušilnici s temperaturo 60 stopinj.

Prodaja se tudi na mesečne obroke.

Zastopstva v Trstu, Splitu in Aleksandriji (Orient).